

14

Η «ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» ΤΩΝ 600 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

Η μεγάλη πρόκληση της «πράσινης οικονομίας» των 600 δισ. ευρώ είναι εδώ και το ενδιαφέρον είναι στραμμένο στις πρακτικές εφαρμογές της, σε όλους σχεδόν τους κλάδους.

Η κ. Λιάνα Γούτα, Χημικός Μηχανικός, πρώην υπεύθυνη του τομέα Προστασίας του Περιβάλλοντος για όλα τα εργοστάσια του βιομηχανικού συγκροτήματος των ΕΛΠΕ στη Θεσσαλονίκη, μας μιλάει εκτενώς για το θέμα και θέτει τις «πράσινες» προτεραιότητες για την Ελλάδα.

Συνέντευξη στην Ευαγγελία Λαμπάκου

Κυρία Γούτα, οι κλιματικές αλλαγές και οι σύγχρονοι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι έχουν ευαισθητοποιήσει την κοινωνία μας, φέρνοντας έτσι τη λεγόμενη «πράσινη οικονομία» στο προσκήνιο. Τι σημαίνει ο όρος αυτός στην πράξη και ποιους τομείς επηρεάζει άμεσα; Πόσο αισιόδοξη είστε για τα ουσιαστικά αποτελέσματα που μπορεί να επιφέρει;

Η «πράσινη οικονομία» είναι ένας όρος που μας προέκυψε πρόσφατα, αλλά ήρθε για να μείνει. Γιατί πολύ απλά, μιλάμε για την οικονομία του μέλλοντος. Μέσα σε λίγα μόνο χρόνια έγιναν μεγάλες αλλαγές και ανατροπές σε νοοτροπίες και αντιλήψεις και από εκεί που η συζήτηση για το περιβάλλον θεωρούνταν ολίγον ρομαντική, ολίγον ακτιβιστική, και πάντως στο περιθώριο ή σε ανταγωνισμό με την ανάπτυξη, σήμερα, τα πράγματα έχουν αλλάξει 180ο και το περιβάλλον έχει μπει στο επίκεντρο της οικονομίας και της ανάπτυξης. Κι αυτό γιατί με τις τρομακτικές περιβαλλοντικές απειλές που διαπιστώνουν οι επιστήμονες καθημερινά έγινε σαφές ότι πρέπει ο σύγχρονος κόσμος να αλλάξει μοντέλο ανάπτυξης και από το μοντέλο της 2ης βιομηχανικής επανάστασης, που βασίστηκε στα ορυκτά καύσιμα, να περάσει στην «οικονομία χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας και χαμηλού άνθρακα», κάτι το οποίο προβλέπεται να φέρει την «3η βιομηχανική επανάσταση», αλλάζοντας πολλές από τις εικόνες της καθημερινότητάς μας. Οι προβλέψεις των ειδικών μιλούν για μια πράσινη επανάσταση σε όφελος του περιβάλλοντος, που θα αλλάξει τα δεδομένα και θα δημιουργήσει τεράστιες ευκαιρίες γι' αυτούς που θα τις διακρίνουν έγκαιρα. Αυτή τη στιγμή η παγκόσμια κοινότητα αντιμετωπίζει μεγάλες περιβαλλοντικές απειλές, αλλά

οι παραπάνω προβλέψεις δίνουν μια αισιόδοξη νότα ότι υπάρχει τρόπος και έρχεται...!

Πόσους και ποιους αφορά η «πράσινη οικονομία»; Για τι τζιρους μιλάμε;

Η «πράσινη οικονομία» αφορά όλους τους κλάδους, αφού κάθε προϊόν και κάθε υπηρεσία έχει το «οικολογικό της αποτύπωμα», και εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει έναν τεράστιο κύκλο εργασιών. Αν θέλουμε να μιλήσουμε με νούμερα, μπορούμε να πούμε πως εκτιμάται ότι η «πράσινη οικονομία» αντιστοιχεί παγκοσμίως σε έναν κύκλο εργασιών της τάξης των 600 δισ. ευρώ ανά έτος και ότι οι επενδύσεις ως το 2030 αναμένεται να φτάσουν τα 630 δισ. ευρώ. Μόνο στον τομέα των ΑΠΕ, και μόνο μέσα σε έναν χρόνο, οι παγκόσμιες επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 60% φτάνοντας τα 148 δισ. δολ., με πρόβλεψη για 250 δισ. ευρώ το 2020 και 460 δισ. ευρώ το 2030. Ως προς την απασχόληση, πρόσφατη έκθεση Επιτροπής του ΟΗΕ υπολογίζει ότι στον κλάδο των ΑΠΕ απασχολούνται σήμερα πάνω από 2,3 εκατ. εργαζόμενοι διεθνώς, ενώ μέχρι το 2030 αναμένεται να φτάσουν τα 20 εκατ.

Στο παρελθόν οι δράσεις για το περιβάλλον θεωρούνταν άκρως ανασταλτικές και κοστοβόρες για την ανάπτυξη της οικονομίας και της βιομηχανίας. Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε μια πραγματική στροφή, ιδιαίτερα στις μεγάλες εταιρείες. Η οικονομική κρίση που βιώνουμε θα μπορούσε να φρενάρει αυτή την αλλαγή φιλοσοφίας;

Πράγματι, όπως είπαμε και προηγουμένως, οι δράσεις για το περιβάλλον θεωρούνταν ανασταλτικές για την ανάπτυξη και ως ένα επιπλέον κόστος που όφειλε να αναλάβει μια επιχείρηση για

Η κ. Λιάνα Γούτα είναι Χημικός Μηχανικός του Α.Π.Θ. και εργάζεται στα Ελληνικά Πετρέλαια στη Θεσσαλονίκη σε θέματα σχεδιασμού, τεχνολογίας, βιομηχανικής ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος. Διετέλεσε Σύμβουλος σε θέματα Βιομηχανίας, Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και, μεταξύ άλλων, είναι μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας, της Ελληνικής Πλατφόρμας Υδρογόνου, καθώς και μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007 - 2013» του ΕΣΠΑ. Το 2007 ήταν υποψήφια βουλευτής της ΝΔ. Είναι παντρεμένη και μητέρα δύο παιδιών.

να συμμορφωθεί με τη νομοθεσία, ειδικά αυτήν που αφορούσε στην εκπομπή ρύπων στον τοπικό περίγυρο. Σήμερα, που έχει υιοθετηθεί η αρχή «Ο ρυπαίνων πληρώνει», αντιλαμβάνονται όλοι ότι η πρόληψη είναι προτιμότερη της αντιμετώπισης κι ότι δεν αφορά μόνο τη βαριά ρυπαίνουσα βιομηχανία, αλλά κάθε επιχειρηματική δράση. Και ότι όποιος προσπαθήσει να αποφύγει τις περιβαλλοντικές του υποχρεώσεις κινδυνεύει να πληρώσει αργότερα πολύ ακριβότερα για την αποκατάσταση μιας περιβαλλοντικής καταστροφής, όπως έχει συμβεί ακόμα και με εταιρείες κολοσσούς. Το βασικότερο όμως είναι ότι τώρα παρουσιάζεται μια επιχειρηματική ευκαιρία για δυο λόγους. Πρώτον, γιατί το «περιβαλλοντικό πρόσωπο» της εταιρείας αρχίζει πλέον να την χαρακτηρίζει και οι καταναλωτές να οδηγούν τη δύναμή τους σε εταιρείες οι οποίες δείχνουν ευαισθησία απέναντι στις προκλήσεις της εποχής και συνδυάζουν την ανάπτυξή τους με ένα προστιθέμενο όφελος για την κοινωνία και το περιβάλλον. Και δεύτερον, γιατί στην αγορά έρχονται νέες τεχνολογίες δημιουργώντας μια νέα επιχειρηματική «πίτα». Χαρακτηριστικό παράδειγμα, οι πετρελαϊκές εταιρείες που αντελήφθησαν ότι ένα μεγάλο κομμάτι της ενεργειακής πίτας διαφοροποιείται και περνά από τα ορυκτά καύσιμα στις ΑΠΕ. Έχοντας, λοιπόν, το πλεονέκτημα της τεχνογνωσίας, του εξειδικευμένου προσωπικού, της δυνατότητας έρευνας και μεγάλων επενδύσεων μπαίνουν δυναμικά στο παιχνίδι, πρωτοστατούν και διεκδικούν το νέο αυτό ενεργειακό κομμάτι. Χαρακτηριστικά παραδείγματα η BP που πρωτοπορεί στην κατασκευή φωτοβολταϊκών πάνελ ή η Shell που πρωτοστατεί στα αιολικά, επενδύοντας και οι δύο δισ. ευρώ στις νέες τεχνολογίες.

Σε περιόδους κρίσης ωφελημένος είναι αυτός που συγχρονίζει το βήμα του με το «καινούριο» κι όχι αυτός που γραπώνεται στο «παλιό». Και η οικονομία του μέλλοντος θα έχει δηλαδή «πράσινα» χαρακτηριστικά, αφού η σημερινή οικονομική κρίση θα περάσει κάποια στιγμή, αλλά οι περιβαλλοντικές απειλές θα είναι εδώ για τις επόμενες δεκαετίες και θα ζητούν απαντήσεις και λύσεις.

Στον τομέα της ενέργειας συγκαταλέγονται μερικές από τις πιο ρυπογόνες επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Τα πρόστιμα από την ΕΕ σε μερικές περιπτώσεις, όπως στη ΔΕΗ, είναι τόσο μεγάλα που απειλούν την κερδοφορία και ομαλή λειτουργία της επιχείρησης. Τι προβλέπετε να γίνει στο μέλλον για τις ρυπογόνες εταιρείες;

Οι ρυπογόνες εταιρείες δεν μπορούν παρά να συμμορφωθούν πρώτες απ' όλες με τη νομοθεσία, σε όλα τα επίπεδα. Όσο για τις μεγάλες εταιρείες παραγωγής ενέργειας, δηλαδή τις εταιρείες ηλεκτροπαραγωγής και τις πετρελαϊκές, οφείλουν να αντιληφθούν τις μεγάλες αλλαγές που συντελούνται, καθώς είναι πια κοινός στόχος ότι η παγκόσμια κοινότητα πρέπει να βαδίσει προς την οικονομία χαμηλού άνθρακα. Ήδη από το 2013 οι εταιρείες ηλεκτροπαραγωγής δεν θα έχουν πλέον δωρεάν δικαιώματα εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, όπως συμβαίνει τώρα, αλλά θα πρέπει να τα αγοράζουν όλα, κάτι που θα αυξήσει κατακόρυφα το κόστος παραγωγής από άνθρακα, λιθάνθρακα, λιγνίτη κλπ. Θα πρέπει, λοιπόν, να κινηθούν προς νέες πηγές ενέργειας και για τις νέες και για τις υπάρχουσες μονάδες. Διαφορετικά, το συνολικό κόστος παραγωγής και εκπομπών θα είναι δυσβάσταχτο.

Τι γίνεται στην εταιρεία σας, στα ΕΛΠΕ, στον τομέα του περιβάλλοντος και σε σχέση με τους ρύπους;

Συνηθίζω να λέω ότι το... «μικρόβιο» της αγάπης μου για την προστασία του περιβάλλοντος το «κόλλησα» πρωτίτως από τη δουλειά μου, όταν βρέθηκα να είμαι υπεύθυνη του τομέα Προστασίας του Περιβάλλοντος για όλα τα εργοστάσια του βιομηχανικού συγκροτήματος των ΕΛΠΕ στη Θεσσαλονίκη. Είχα την τύχη να βρεθώ από την αρχή σε μια εγκατάσταση που από την ίδρυσή της πρώτη προτεραιότητα είχε την ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος. Συχνά μάλιστα, ειδικά σε προηγούμενες δεκαετίες, όταν ακόμα η ελληνική νομοθεσία δεν ήταν τόσο λεπτομερής, ακολουθούσε προδιαγραφές από άλλες χώρες, πηγαίνοντας ένα βήμα παραπάνω από τις ελληνικές νομοθετικές υποχρεώσεις, ακολουθώντας από τότε τη λογική των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, θεωρώντας ότι αυτό οφείλει και στην κοινωνία και στους ίδιους τους εργαζόμενους, αλλά και ότι αυτό εξασφαλίζει την επιχειρηματική αειφορία και ανάπτυξη.

Οι δράσεις για το περιβάλλον θεωρούνταν ανασταλτικές για την ανάπτυξη και ως ένα επιπλέον κόστος που όφειλε να αναλάβει μια επιχείρηση για να συμμορφωθεί με τη νομοθεσία, ειδικά αυτήν που αφορούσε στην εκπομπή ρύπων στον τοπικό περίγυρο.

Αν γινόσασταν για μια μέρα υπουργός Περιβάλλοντος ποιες αλλαγές θα κάνατε;

Και αν την επομένη γινόσασταν υπουργός Ανάπτυξης ποιες επιπλέον πρωτοβουλίες θα συνδυάζατε για το καλό τόσο των επιχειρήσεων όσο και του περιβάλλοντος;

Ή, ...εγώ θα έλεγα, αν είχα δικαίωμα επιλογής, να ήμουν δυο μέρες υπουργός Αειφόρου Ανάπτυξης, κατά το πρότυπο που υιοθέτησε ο Σαρκοζί στη Γαλλία. Γιατί πιστεύω ότι πλέον δεν μπορεί να διαχωρίσει κανείς τις δράσεις του περιβάλλοντος από αυτές της ανάπτυξης και η όλη ανάπτυξη πρέπει να βαδίζει «πράσινα». Όλες οι αναπτυξιακές δράσεις, είτε επιχειρηματικές είτε έργα υποδομής, οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του περιβάλλοντος. Αυτό είναι αυτονόητο και μη διαπραγματεύσιμο.

Το πρώτο που θα επεδίωκα, λοιπόν, σε μια τέτοια θέση θα ήταν η αλλαγή νοοτροπίας σε ό,τι αφορά στην περιβαλλοντική νομοθεσία. Επί δεκαετίες ακολουθήσαμε ως χώρα τη φοβική πρακτική των καθυστερήσεων και των παρατάσεων. Εκείνο που δεν αντιληφθήκαμε είναι ότι οι ευρωπαϊκές αυτές νομοθεσίες, ειδικά σε ό,τι αφορά περιβαλλοντικά θέματα, αποτελούν ισχυρά μεταρρυθμιστικά εργαλεία για κάθε χώρα και θα έπρεπε από την πρώτη στιγμή που υιοθετούνται στην ΕΕ να τις βλέπουμε κι εμείς ως μια μεγάλη ευκαιρία να μεταρρυθμίσουμε τις πρακτικές μας. Ήδη η ευρωπαϊκή νομοθεσία είναι πολύ λεπτομερής, απαιτητική και βαριά. Ωστόσο, μόνο όφελος μπορεί να έχει κανείς, εάν την εφαρμόσει μια ώρα νωρίτερα και όχι μια ώρα αργότερα!

Ποιοι θα πρέπει να είναι οι εθνικοί στόχοι της Ελλάδας για την «πράσινη οικονομία» και ποιες οι άμεσες προτεραιότητες; Πόσο «πράσινη» μπορεί να γίνει η Ελλάδα;

Κατ' αρχήν να πετύχουμε όλες τις ευρωπαϊκές περιβαλλοντικές υποχρεώσεις μας σε όλους τους τομείς και να πιάσουμε όλους τους στόχους μας για το 2020. Όχι όμως αρκούμενοι στη λογική της συμμόρφωσης, αλλά βάζοντας δικούς μας, ακόμα πιο φιλόδοξους στόχους. Ως προτεραιότητες θα έβαζα τις

Η «πράσινη οικονομία» αντιστοιχεί παγκοσμίως σε έναν κύκλο εργασιών της τάξης των 600 δισ. ευρώ ανά έτος και οι επενδύσεις ως το 2030 αναμένεται να φτάσουν τα 630 δισ. ευρώ.

Ως προς την απασχόληση, πρόσφατη έκθεση Επιτροπής του ΟΗΕ υπολογίζει ότι στον κλάδο των ΑΠΕ απασχολούνται σήμερα πάνω από 2,3 εκατ. εργαζόμενοι διεθνώς, ενώ μέχρι το 2030 αναμένεται να φτάσουν τα 20 εκατ.

ΑΠΕ, την ενεργειακή εξοικονόμηση, την προστασία των νερών, την αξιοποίηση των αποβλήτων, την ανάδειξη του φυσικού πλούτου και κάλλους της Ελλάδας, την προώθηση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως πχ στη γεωργία (βιοκαλλιέργειες) και στον τουρισμό (οικοτουρισμός). Για να αναφερθώ μόνο στην πρώτη από αυτές, θα πω ότι δεν είναι δυνατόν η χώρα μας με τον τόσο μεγάλο πλούτο σε ήλιο και άνεμο να μην είναι στην πρωτοπορία της αξιοποίησής τους. Και αντ' αυτού να βλέπουμε χώρες όπως η Γερμανία να είναι πρωτοπόρες

παγκοσμίως στην αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας! Ή επίσης, εδώ, στη χώρα του Αιόλου, δεν γίνεται να μην κάνουμε σημαία μας την αιολική αξιοποίηση, και μάλιστα να την «πουλάμε» και επικοινωνιακά προς τα έξω συνδυάζοντάς την με τον πολιτισμό, την ιστορία, τη μυθολογία μας. Η ιδέα του υπουργού Ανάπτυξης για τη δημιουργία αυτόνομου «πράσινου» νησιού είναι μια τέτοια εξαιρετική ιδέα και, θα έλεγα, γιατί όχι κι ένα θαλάσσιο πάρκο;

Τέλος, πολύ βασική και καθοριστική παράμετρο θεωρώ την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κόσμου ξεκινώντας από τις πολύ μικρές ηλικίες. Έχουμε πολλά αρνητικά ρεκόρ, όπως πχ είμαστε από τις πιο σπάταλες χώρες στην κατανάλωση νερού στην ΕΕ, έχουμε από τα πιο ενεργοβόρα κτήρια, αλλά από την άλλη φαίνεται ότι τελευταία δείχνουμε μεγάλη ευαισθησία όταν λάβουμε την πληροφορία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η μαζική συμμετοχή των πολιτών στην πρωτοβουλία της WWF για την «Ώρα της Γης» λίγες μέρες πριν, που μας έκανε να καμαρώσουμε για το πόση ευαισθησία μπορούμε να δείξουμε όταν υπάρχει σοβαρός λόγος!

Ποια χώρα θα μπορούσε να έχει η Ελλάδα ως παράδειγμα; Γιατί; Τι γίνεται στις άλλες χώρες – μέλη της ΕΕ; Ποιες ιδέες μπορούμε να πάρουμε από το εξωτερικό;

Τα παραδείγματα γίνονται κάθε μέρα και περισσότερα σε όλα τα επίπεδα. Παραδείγματα σε επίπεδο κρατών, όπως η Σουηδία, που βάζει στόχο την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα στα επόμενα 15 χρόνια, ενώ παρόμοιους στόχους βάζουν η Ισλανδία και η Νορβηγία. Ή το εντυπωσιακό παράδειγμα της Ισπανίας, που αυτή τη στιγμή είναι η δεύτερη ευρωπαϊκή χώρα σε εγκατεστημένα αιολικά, ή και η Πορτογαλία, που με πολύ

γοργούς ρυθμούς έφτασε να παράγει περισσότερο από το 40% της ηλεκτρικής της ενέργειας από ΑΠΕ.

Παραδείγματα σε επίπεδο περιφερειών, όπως περιφέρειες της Αυστρίας που στήριξαν την ανάπτυξη τους στις ΑΠΕ και στην εξοικονόμηση ενέργειας, ξεπερνώντας κατά πολύ τους ευρωπαϊκούς στόχους για το 2020, πετυχαίνοντας οικονομική ανάπτυξη και τόνωση της απασχόλησης.

Αλλά και παραδείγματα ακόμα και σε επίπεδο πόλεων και δήμων, όπως η Στοκχόλμη, που αναδείχθηκε η ευρωπαϊκή Πράσινη Πρωτεύουσα για το 2009, παράγοντας κατά 50% λιγότερα

Εκτός από αυτή την αναπροσαρμογή των κλασικών επαγγελματιών, δημιουργούνται και πολλά νέα, όπως πχ ενεργειακοί επιθεωρητές κτηρίων, μηχανικοί περιβάλλοντος, βιοκαλλιεργητές, εργαζόμενοι στον χώρο της ανακύκλωσης, της επεξεργασίας αποβλήτων, στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, των αντιρρυπαντικών τεχνολογιών, του ελέγχου και προστασίας των υδάτων κλπ. Η λίστα είναι πολύ μεγάλη.

αέρια θερμοκηπίου σε σχέση με όλη την υπόλοιπη Σουηδία και επιβάλλοντας δύο βασικά περιβαλλοντικά μέτρα που την έκαναν να ξεχωρίσει: τον καθαρισμό του νερού και τα περιβαλλοντικά διόδια στο κέντρο της πόλης. Παρόμοια, πάνω από

350 δήμαρχοι στις 10/2/09 δήλωσαν σε τελετή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι έχουν στόχο να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 20% ως το 2020. Ή ακόμα και μικρές πόλεις όπως το Lidköping, μια πόλη 25000 κατοίκων στη Σουηδία, έχουν στόχο τον ενεργειακό τομέα και την απελευθέρωση από τη χρήση των ορυκτών καυσίμων, που ελπίζουν να την πετύχουν σε δύο χρόνια. Τα παραδείγματα είναι, λοιπόν, πολλά. Μπορούμε να υιοθετήσουμε μία από τις παραπάνω ιδέες, αλλά μπορούμε να βρούμε και δικές μας, ίσως ακόμα καλύτερες ή ακόμα πιο φιλόδοξες. Γιατί όχι;

Η «πράσινη οικονομία» δημιουργεί εκ των πραγμάτων τα «πράσινα επαγγέλματα». Ποια είναι αυτά και πώς μπορούν να αποτελέσουν επαγγελματικό οδηγό για τη νέα γενιά;

Ένα πράγμα που πρέπει να κατανοήσουμε είναι ότι όλες οι επαγγελματικές δραστηριότητες είναι καλό να αναπροσαρμόσουν τα δεδομένα τους λαμβάνοντας υπ' όψιν την περιβαλλοντική διάσταση. Από τον πυρηνικό επιστήμονα μέχρι τον αγρότη. Κάθε προϊόν και κάθε επαγγελματική δραστηριότητα έχει το οικολογικό της αποτύπωμα, το οποίο θα πρέπει να βρούμε τρόπους να μειώσουμε. Είναι κάτι που το απαιτεί πλέον και η αγορά και οι ευαισθητοποιημένοι καταναλωτές, οι οποίοι αρχίζουν να στρέφουν τη δύναμή τους προς τα πιο φιλοπεριβαλλοντικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Εκτός όμως από αυτή την αναπροσαρμογή των κλασικών επαγγελματιών δημιουργούνται και πολλά νέα, όπως πχ ενεργειακοί επιθεωρητές κτηρίων, μηχανικοί περιβάλλοντος, βιοκαλλιεργητές, εργαζόμενοι στον χώρο της ανακύκλωσης, της επεξεργασίας αποβλήτων, στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, των

αντιρρυπαντικών τεχνολογιών, του ελέγχου και προστασίας των υδάτων κλπ. Η λίστα είναι πολύ μεγάλη.

Πόσο αισιόδοξη είστε για την ανάπτυξη των ΑΠΕ στην Ελλάδα; Είναι εφικτός ο στόχος του 20-20-20;

Η αλήθεια είναι ότι η χώρα μας έμεινε πίσω χάνοντας πολύτιμο χρόνο. Η έλλειψη νομοθετικού πλαισίου, οικονομικών κινήτρων, χωροταξικού σχεδιασμού ήταν τα βασικότερα προβλήματα μαζί με την έλλειψη οραματικού σχεδιασμού. Ως προς τις ΑΠΕ, τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκε ένα εξαιρετικά ευνοϊκό από άποψη χρηματοδότησης θεσμικό πλαίσιο, που δημιούργησε μια έκρηξη επενδυτικού ενδιαφέροντος. Βεβαίως, αυτό κατέδειξε και κάποια ακόμα προβλήματα και ελλείψεις, για τα οποία μόλις πρόσφατα υπήρξαν κάποιες διορθωτικές κινήσεις. Το επενδυτικό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε ξεπερνά κατά πολύ τους στόχους της χώρας μας. Πχ οι κατατεθειμένες άδειες για φωτοβολταϊκά είναι της τάξης των 3700 MW, όταν ο ΣΕΦ λογαριάζει ότι για την επίτευξη του στόχου του 18% των ΑΠΕ για τη χώρα μας θα απαιτούσε γύρω στα 1100 - 2400 MW φωτοβολταϊκών. Στο θέμα της εξοικονόμησης ενέργειας έχουμε μεγάλα περιθώρια, καθώς είμαστε πολύ σπάταλοι, και σε ό, τι αφορά στις εκπομπές καθοριστικός παράγοντας είναι η επιλογή των πρώτων υλών για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (λιγνίτης, λιθάνθρακας, ΑΠΕ κλπ). Ωστόσο, δεν έχουμε δυνατότητα να «ξεφύγουμε». Τους στόχους θα πρέπει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο να τους πιάσουμε. Το στοίχημα όμως είναι να τους ξεπεράσουμε και να βάλουμε ψηλότερους κερδίζοντας δικά μας φιλόδοξα στοιχεία, που θα μας πάνε μπροστά στη νέα εποχή της «πράσινης οικονομίας».